

Veštine za Ruralno Zaposlenje (VRZ)

Polugodišnji izveštaj 2013

Priština, Avgust 2013

Sadržaj

Rezime projekta - 2013	3
1 Pregled	4
2 Opisni izveštaj	4
Ishod 1.....	4
Rezultati	4
Komentari i planiranje	5
Ishod 2.....	5
Aktivnosti & Planiranje	5
Ishod 3.....	6
Rezultati	6
Komentari & Planiranje	6
Ishod 4.....	6
Aaktivnosti i planiranje	6
Aneksi.....	7
Aneks 1: Obrazac nadgledanja za VRZ	8
Aneks 2: Činjenice & Podaci o rezultatima 1	11
Aneks 3: Finansijski izveštaj	13
Aneks 4: Studije slučaja.....	15
Vaspitne grupe u Kamenici – Mlade žene uče nove veštine	15
NVO Ikebana – Postojano skupljanje i prerađivanje sekundarnih šumskih proizvoda	16
Aneks 5: Fotografije	18

Rezime projekta - 2013

Naslov projekta	Veštine za ruralno zaposlenje (VRZ)
Područje projekta	Šar Planina • Opština Dragaš• Opština Štrpce Severni region • Opština Novo Brdo• Opština Kamenica
Projektni cilj	Smanjenje siromaštva u ruralnim područjima Kosova putem usmerene obuke na razvoj veština koje vode ka povećanju zapošljavanja
Projektni ishodi	1. Vaspitne grupe koje ciljaju mlade nezaposlene osobe2. Programi obuke za novozaposlene i postojeće zaposlene u privatnom sektoru3. Ojačane veze snabdevačkog lanca4. Stvaranje kapaciteta lokalnih pružioaca usluga
Ciljani korisnici (2013)	Ishod 1: • 200 Učesnika u najmanje 10 vaspitnih grupa• 50% žena / 25% manjine• 60% pri zapošljavanju/samozaposleni Ishod 2: • 300 učesnika iz velikih i malih biznisa• 5 ugovora sa velikim biznisima Ishod 3: • 500 snabdevača uključenih u obuku i tržišne veze• 5 uključenih vrednosnih lanaca Ishod 4: • Pružioci usluga dostupni u svim opštinama
Budžet (2013)	CHF 427,629

1 Pregled

Projekat Veštine za Ruralno Zaposlenje (VRZ) implementacionu fazu je započeo u januaru 2013 god. Finansiranjem od strane Medicor Foundation, Julius Baer Foundation i HELVETAS Swiss Intercooperation. Ovim se izveštava o glavnim aktivnostima, dostignućima i poukama postignutim tokom prvog polugođa.

Rezultati su bili veoma pozitivni, sa većinom ciljeva u toku, koji se očekuju biti dostignuti krajem godine. Ekipa projekta je razvila snažne odnose sa lokalnim zajednicama i glavnim nosiocima, postigla je visoku vidljivost rezultata u ciljanim područjima, uključujući biznise, opštine i, što je značajno, omladinu i nezaposlene. Što se tiče Ishoda 1 nabrojmo: obuke su koristile prostorije koje su opštine ustupile na besplatno korišćenje. U slučaju opštine Kamenica, dodeljivanjem grantova opština je dodatno pružila podršku farmerima za kupovinu košnica. Ishod 3. Privatni sektor takođe pomaže projektne aktivnosti, pružajući ekspertizu vaspitnim grupama, marketinške veze i pristup u njihove prostorije za potrebe programa obuke.

Svaki novi projekat, posebno ako je to projekat kao što je VRZ koji koristi novu implementacionu metodologiju, zahteva određena usklađivanja prilikom implementacije. Komentari o ovim malim izmenama su diskutovani u svakom Ishodu.

Podrška od strane međunarodnih savetnika i menadžmenta HELVETAS Swiss Intercooperation bio je veoma značajan za ekipu projekta u smislu ispunjavanja 4 misija u toku ovog polugođa. Ralph Rothe uz podršku Petera Portena, u februaru, osoblju i fasilitatorima je pružio obuku o Vaspitnim grupama. Stuart Pettigrew, tokom posete u februaru/martu, asistirao je u pripremi godišnjeg poslovnog plana za 2013 godinu. Bachu Mubarak, koji je svojevremeno implementirao projekte Vaspitnih grupa u Afruci, u aprilu je pružio detaljnu obuku.

Na delu su Nadzorni sistemi prateći kako projektne rezultate tako i menadžiranje finansija. Formirana je baza podataka kako bi se menadžirao veliki broj ugovora i sporazuma kao i podaci korisnika projekta.

2 Opisni izveštaj

Naredni tekst ističe rezultate i aktivnosti svih 4 Projektnih Ishoda, donosi, takođe, komentare o implementaciji i poukama izvučenih tokom početne faze VRZ.

Detaljnije činjenice i cifre u vezi svakog Ishoda obuhvaćene su Aneksu ovog izveštaja.

Ishod 1

VRZ će stimulisati & podržati grupe nezaposlenih mladih u pogledu razvoja tehničkih, preduzetničkih i životnih veština koje se potražuju u dodtčnoj sredini: a koji vode ka poboljšanom zaposlenju i mogućnosti stvaranja dohodaka.

Rezultati

Ukupan broj od 19 Vaspitnih grupa je formiran u prvih 6 meseci VRZ-a, sa 213 učesnika koji su pohađali obuku i postigli razvoj veština (cilj je bio 200). Sedam (7) grupa je završilo ciklus obuke dok je preostalih 12 u toku obučavanja. Aneks 2 donosi detaljne informacije o statusu ovih grupa i o sektorima koji su uključeni u ovaj proces.

Od ukupnog broja učesnika, 56% čine žene (cilj je bio 50%) i 36% čine manjine (cilj je bio 25%). VRZ nastoji da postigne cilj da 60% učesnika, nakon završetka obuke bude zaposleno

ili samozaposleno. S obzirom da većina grupa je u toku obučavanja, ili nedavno završila obuku, nije moguće proceniti zaposlenje. Međutim, treba navesti da 4 žene iz grupe, koje su se osposobile za poslastičarstvo, zaposlile su se odmah po završetku obuke (pogledaj Aneks 4).

Za Ishod 1 dizajnirana je istraživačka studija koja će se koristiti sa svim učesnicima koji su prethodno ispunili pre-istraživački upitnik. Radi praćenja ishoda-uticaja projekta, upitnik za praćenje biće korišćen otprilike 6 meseci nakon završetka obuke.

Komentari i planiranje

Vaspitne grupe su nova implementaciona metodologija na Kosovu, i neke pouke su izvučene još u prvih 6 meseci implementacije.

Projekat je selektirao i osposobio 11 fasilitatora u 4 opštine radi asistiranja u razvijanju i menadžiranju Vaspitnih grupa. Iskustvo sada pokazuje da bi manji broj fasilitatora, zaposlenih direktno od strane projekta, bila bolja opcija. U kasnijem periodu 2013 godine, biće zaposlen samo po 1 fasilitator u svakoj opštini, s tim što će biti zaposlen još po jedam mladi-novi fasilitator u opštinama Dragaš i Kamenica. Ova izmena će poboljšati kordinaciju između projekta i fasilitatora, ali neće imati uticaja na ukupni budžet projekta.

Od 4 ciljanih opština, 2 od njih su zabeležile rapidni razvoj (Kamenica i Dragaš), dok preostale 2 su manje aktivne (Novo Brdo i Štrpce). U slučaju Novo Brda, to je uglavnom zbog male populacije i zbog ograničenih mogućnosti. Problem u Štrpcu može biti da je u vezi sa etničkom strukturom regiona. U Štrpcu većina stanovništva je srpske nacionalnosti, i to zahteva znatno drugačiji pristup pri implementaciji projekta. Prelazak na direktno zaposlenog fasilitatora je od posebne važnosti za poboljšanje implementacije u ovom regionu.

Implementiran je, takođe, i formalniji pristup u pogledu razvoja kurikuluma za svaku vaspitnu grupu. Kolege iz HELVETAS Swiss Intercooperation osposobili su osoblje VRZ-a u oblasti procesa razvoja kurikuluma, koji se sprovodio u radu sa prvom grupom (farma kokošaka) u junu, a isto će se praktikovati i u radu sa sledećim programima obuke.

Ishod 2

VRZ će sarađivati sa postojećim biznisima (uključujući samozaposlene) u pogledu razvoja ciljanih programa obuke koji su usmereni ka poboljšanju produktivnosti, zapošljavanju, i ka uslovima zapošljavanja.

Aktivnosti & Planiranje

Sa namerom identifikacije parntera za VRZ poduzeta procena biznisa u 4 opština. Rezultat ovog poduhvata jeste pristup 23 biznisa diskusijama o saradnji sa projektom. Krajem juna je potpisano 6 Sporazumnih ugovora (od ukupno ciljanih 20), podvlačeći prihvatanje zajedničkih aktivnosti kao što je osposobljavanje osoblja po HACCP akreditaciji, uz mogućnost potpisivanja sledećih sporazuma tokom Jula.

Ishod 2 obuhvata rad sa malim preduzetničkim grupama. To se pokazalo kao mnogo teže; I aktivnosti treba da se prilagode u smislu da se obezbedi opšti cilj da se u toku od godinu dana postigne povećanje broja učesnika iz većih preduzeća. Prerađivanje strategije za bavljenje sa malim biznisima obavi će se za 2014 godinu. Na primer, izmena da se zaposle direktni fasilitatori putem ojačanja kontaktne mreže sa manjim biznisima, koja je spomenuta u Ishodu 2.

Ishod 3

Integracija snabdevačkog lanca putem razvoja veština malih preduzeća u dva ciljana područja sa domaćim i regionalnim kompanijama unaprediće mogućnosti samozapošljavanja.

Rezultati

458 proizvođača je uključeno u programe obuke sa preko 29 grupa (cilj je 500) pokrivajući 4 vrednosnih lanaca: skupljanje Sekundarnih Šumskih Proizvoda (SŠP), gajenje malina, pčelarstvo i mlekarnstvo. Organizovane su sesije i susreti osveščivanja sa kupcima i famerima radi gajenja SŠP, ali do sada nijedna grupa nije započela sa ovom aktivnošću.

Značajan faktor uspeha ovih programa obuke bilo je direktno uključjenje tržišnih aktera (kupaca). U program mlekarnstva bili su uključeni kupci, sabirni centri mleka i lokalna raspoloživa osoba kako bi indentifikovali potrebe za osposobljavanjem i kako bi razvili program obuke.

Jedna grupa pčelara je uspešno pristupila Opštini Kamenica sa namerom da dobije kofinansiranje za nove košnice. Podrška VRZ je bila značajna u pogledu pripreme jasne analize troškova i profita, dok je obavljena tehnička obuka, od strane opštine ocenjena kao činjenica koja je povećala šanse za uspeh. Pomoć korisnicima u pogledu pronalaženja izvora finansija za njihove aktivnosti biće promovisana u drugom polugodu 2013 godine.

Komentari & Planiranje

Sistematičniji pristup razvoja kurikuluma za svaku aktivnost obuke identifikovao je kao potrebu obuhvaćenu u Ishodu 3. Novi kurikulum će se razvijati koristeći istu metodologiju kao što je predstavljeno u Ishodu 1, isto kao što neki programi imaju zajedničke elemente.

Za svaku grupu razvijen je Paket Obuke, obuhvatajući ne samo program obuke, već i određene investicije u potrošni materijal za obuku. Obim i vrednost ovih investicija su različite za svaku vaspitnu grupu, i projekat nije u mogućnosti da čini velike investicije. Zato je veoma važno da projekat obezbedi veze sa drugim finansijskim izvorima kako bi se omogućilo postepeno povećanje aktivnosti van naših direktnih intervencija.

Ishod 4

VRZ će podržati lokalne dostupne pružioce usluga u smislu pružanja veštine i usluge osposobljavanja, koje su snažno zasnovane na praktično osposobljavanje i na aktivnosti koje su povezane sa privatnim sektorom, i one koje su komplementarne sa formalnim sistemom SOO.

Aktivnosti i planiranje

Projekat redovno promoviše aktivnosti putem website-a i Facebook stranice, objavljujući informacije o događajima i prekretnicama koje projekat promoviše svim nosiocima.

Adrese website i Facebook su:

<http://www.helvetas-ks.org/s4re/>

Baza podataka je kreirana tako da ouhvata nadzor svih projektnih aktivnosti, ugovore koji se odnose na raspoložive oseobe u projektu i pružaoca usluga.u vezi sa projektom, Podaci o raspoloživim osobama i o pružaocima usluga (16) su dostupni na web-sajtu projekta.

Prvi događaj umrežavanja Raspoloživih osoba i Pružaoca usluga biće organizovan krajem septembra, umesto u junu, kada će obuke Vaspitnih grupa biti u mnogome biti skoro obavljene. Ovaj događaj će biti kombinovan od radionica i razmene informacija. To će biti i

šansa koja će nas dovesti do nekih uspešnih primera pružaoca usluga na Kosovu, koji mogu da opišu kako su razvili svoj posao.

Aneksi

Aneks 1: Obrazac nadgledanja za VRZ

Aneks 2: Činjenice & Cifre o Ishodu 1

Aneks 3: Finansijska Procena

Aneks 4: Studija slučaja

Aneks 5: Fotografije

Aneks 1: Obrazac nadgledanja za VRZ

Veštine za Ruralno Raposlenje (VRZ) – Obrazac nadgledanja											
Okvir zabeleženh indikatora	Indikator	2013			2014			2015			Total 2013-2015 Total
		Cilj 2013	Polugođe	Godišnje	Cilj 2014	Polugođe	Godišnje	Cilj 2015	Polugođe	Godišnje	
1.1	# formirane vaspitne grupe	10	19		30			40			
1.1	# fasilitatori	8	10		0			0			
1.2	# osposobljeni nezaposleni mladi	200	59		600			800			
1.2	% osposobljene nezaposlene mlade žene	50	56%		50			50			
1.2	% nezaposleni mladi iz redova manjina	25	36%		25			25			
1.3	% nezaposleni mladi stupaju u samozapolenje ili zaposlenje	60	7%		60			60			
1.3	# SU potpisanih sa MFI partnerima	1	0		1			1			

Veštine za Ruralno Zaposlenje (VRZ)

2.1	# SU potpisanih sa biznisima privatnog sektora	5	6	8	7
2.2	# osposobljeni (novi i postojeći) zaposleni u velikim biznisima	100	0	150	150
2.2	# osposobljeni zaposleni u MSP (novi i postojeći)	200	0	200	200
2.2	% osposobljeni novozaposleni	25%	-	25%	25%
2.3	# potpisanih ugovora sa pružaocima obuke za zaposlene	5	-	0	0
2.3	# potpisanih ugovora sa pružaocima obuka za planiranje biznisa	5	1	0	0
3.1	# LV identifikovanih i SU potpisanih	6	4	0	0
3.1	# osposobljenih korisnika-SŠP berači divljih plodova	200	122	400	500
3.1	# osposobljenih korisnika-uzgajivača SŠP	50	0	100	100

Veštine za Ruralno Zaposlenje (VRZ)

3.1	# osposobljeno korisnika- Jagodičasto voće	100	105		100	100	
3.1	# osposobljeno korisnika- Mlekarstvo & Stočarstvo	100	142		200	200	
3.1	# osposobljeno korisnika – Pčelarstvo	50	95		100	100	
3.1	# osposobljeno korisnika - Tekstil & Ručni rad	0	0		50	50	
3.1	# osposobljeno korisnika - Usluge (IT/Finansije)	0	0		50	50	
3.2	# grupe snabdevača sa unapređenim veštinama	30	29		60	60	
4.1	# osnaženi pružaoci obuke	4	2		3	3	
4.1	% pružaoci usluga angažovani i u drugim projektima sem u VRZ	50%	20%		50%	50%	

Aneks 2: Činjenice & Cifre za Ishod 1

Veštine za ruralno zaposlenje (VRZ)															
Informacije nadgledanja za Ishod 1															
Ažurirano, Juli 2013															
Opština	Struke	Vaspitne Grupe		Ciklus Obuke Grupa		Grupa Planiranja Biznisa		Etničke Grupe			Grupe po polu		Zapošljavanje (pojedinci)		
		Broj	Učesnika	U toku	Završena	U toku	Završena	Alb.	Srb.	Ostali	M	Ž	Puno radno vreme	Pola radnog vremena	Samozaposlen
Kamenica	Poslastičarstvo	2	26	1	1	1		1	1		0.5	1.5	4		
	Proizvodnja cveća	2	21		2	1		1	1		1	1			
	Bižuterija	1	13		1	1		1				1			
	Pčelarstvo	1	10	1				1			1				
	Farma kokošaka	1	10		1	1		1			1				
	Konobarstvo	1	12	1				1			1				
Novo Brdo	IT	1	15		1	1		1			1				
Štrpce	Proizvodnja cveća	1	6		1	1			1		0.5	0.5			
	Ukrašavanje poslastica	1	7	1		1			1			1			
Dragaš	Malina	1	16	1		1		1			1				
	Frizerstvo	5	50	5		3		4		1		5			
	Centralno grejanje	1	14	1		1		1			1				
	Elektroinstalacija	1	13	1		1		1			1				

Veštine za Ruralno Zaposlenje (VRZ)

Totali	19	213	12	7	13	0	14	4	1	9	10	4	0	0

Aneks 3: Finansijske Procene

VRZ Polugodišnji izveštaj nadgledan 1-vo Polugođe 2013

Aneks 4: Studije Slučaja

Vaspitne grupe u Kamenici – Mlade žene uče nove veštine

Osnova

Kamenica je multietnička opština na severoistočnom delu Kosova. Sa stanovništvom od 36.000 i, kako se procenjuje, sa 5.000 nezaposlenih mladih muškaraca i žena, je značajan region za VRZ. U martu i aprilu je održan niz susreta u ovom području u vidu radionica osveščivanja za lokalne mlade ljude. Kao rezultat ovih radionica proizišle su dve Vaspitne grupe: jedna koju čine 13 žena albanski, koja se opredelila za obradu bižuterije, i druga koju čine 12 žena mladih srпкиnja koje su se opredelile da razviju veštine u poslastičarstvu. U obe grupe, većina učesnica su ili učenice ili su završile tercijalno obrazovanje, ističući da pristup obrazovanju nije najveći problem u Kamenici. Veći problem su nedostatak odgovarajućih mogućnosti ili prikladnih veština.

Intervencija od strane VRZ

Motivacija za bižuteriju je došla od jedne mlade žene u toku susreta osveščivanja, kojom prilikom je ustanovljeno da u Kamenici ne postoji nijedan proizvođač bižuterije. Zajedno sa Nastavnim Fasilitatorom, oni su sačinili grupu prijateljica i razvili program obuke. VRZ je grupu podržao sa sesijama obuke sa iskusnim majstorom bižuterije iz Prištine, koji je uz to finansirao neke alate i material. Što se tiče grupe koja se obučila u poslastičarstvu, grupi je predlog došao od jednog već prisutnog aktera na tržištu. Jadranka Vasić nedavno je otvorila novu prodavnicu u Kamenici, gde sprema poslastice i obroke hrane, kojima snabdeva škole dnevnim obrocima. Ona je investirala u novu kuhinju, ali joj je nedostajalo osoblje i odgovarajuće veštine kako bi ubrzala povratak investicija. VRZ je angažovao spoljnog trenera, i u povrat za ustupljene prostorije i finansiranje materijala za obuku, Jadranka će dopuniti svoja umeća novim veštinama koje su dobile i ostale učesnice grupe u obuci.

Rezultati saradnje

poslastičarki već su se zaposlile 4 učesnice. One su se zaposlile kod Jadranke Vasić na puno radno vreme sa mesečnom platom od 150 evra. Ostale članice Vaspitne Grupe, očekuju biti zaposlene u budućnosti u slučaju da se biznis snabdevanja škola u području sa hranom bude proširio. Treba dodati da će Jadranka Vasić biti angažovana kao raspoloživa

Totalna investicija za svaku od grupa bila je €1,430 i €1,590. Grupa bižuterije je ostvarila uspešni promotivni događaj u Kamenici izložeći svoje proizvode za prodaju na prodajnim tezgama. Tom prilikom su prodale bižuterije u vrednosti od 300 evra. Od ove grupe očekivani su skromni skromni rezultati, ali neke od učesnica su promovisale svoje proizvode i ciljale da im ovo bude glavni izvor zarade. Iz grupe

osoba za obuku druge grupe poslastičara u Kamenici, koja će, ovoga puta, biti usmerena na albansko stanovništvo

NVO Ikebana – Postojano skupljanje i prerađivanje Sekundarnih Šumskih Proizvoda

Osnova

Žensko udruženje 'NVO Ikebana' iz Štrpca ima 20 članova zasupljenih kako sa redova srpske tako i sa redova albanske nacionalnosti. Ikebana se bavi sa raznim poljoprivrednim aktivnostima, i nedavno je počela sa skuljanjem i prerađivanjem sekundarnih šumskih proizvoda. Oni su dobili podršku od raznih donatora kako za obuku tako i za kupovinu opreme. Jedan od delova opreme bila je sušara, mlin i mašina za skladištenje. Zbog nedostatka obuke i tržišnih veza, oni nisu mogli pravilno da iskoriste investicije.

Intervencija od strane VRZ

VRZ je podržao Ikebanu u stvaranju neophodnih kapaciteta angažujući pružiooca usluga za trodnevni program obuke. Obuka je bila usmerena na tržišnu potražnju u pogledu prerade, pakovanja, i skladištenja, ali takođe i na tehničke aspekte identifikacije useva, period skupljanja i metode sušenja (temperature i uslovi vadauha). Da je prekomerna berba pretnja prirodnim resursima Kosova i da je povećana potražnja spoljnog tržišta za traganjem proizvoda, bili su važni elementi obuke koja je bila

usmerena na postojanu berbu divljih proizvoda. Štaviše VRZ je dao podršku Ikebani u organizovanju terenske posete radi praktičnog demonstriranja berbe i identifikacije useva, kao i u stvaranju unapređenih veza sa finalnim kupcima ovih proizvoda. Ukupni doprinos Projekta ovoj aktivnosti iznosio je €260.

Rezultati saradnje

Mala podrška "mudrim novcem" napravila je velike promene u tržišnom položaju udruženja. Veštine članica Ikebane u smislu identifikacije SŠP, u postojanom sakupljanju, transportovanju, skladištenju, sušenju, preradi i u pripremanju proizvoda za tržište, značajno su se poboljšale u raznim nivoima. Članice Ikebane sada su sposobne da pravilno koriste poklonjenu opremu. Ovom obukom oni su potpomognuti u uspostavljanju veza sa sa raznim kupcima i već su sklopili prodajne sporazume sa Natyra BMA iz

Novo Brda za razne proizvode i za svu količinu koju oni budu sakupili i pripremili za predstojeću sezonu. Društveni odnosi su značajno unapređeni zahvaljujući razmeni iskustva između dve zajednice kao i njihovim uključivanjem na rad na istom mestu na istom biznisu.

Aneks 5: Fotografije

Susreti osveščivanja sa zajednicom/mladima, Dragaš

Susret osveščivanja mladih, Kamenica

Vaspitna Grupa – gajenje cveća

Vaspitna Grupa –praktičan rad-bižuterija sa perlama

Vaspitna Grupa- praktičan rad poslastičarstva

Proizvođači u Štrpcu osposobljeni za uzgoj malina

Praktično gajenje malina

Osposobljavanje pčelara